Analize și opinii

Dr. Marin Voicu: Guvernul de tehnocrați al Mareșalului Antonescu. Ajutorul alimentar acordat Franței, Greciei și Vaticanului

Acum 1 minute 2 Vizualizari 10 Timp de citire

„Am prezentat anterior ceea ce am putea numi „miracolul economic al României" în plin război mondial, „miracol" coordonat de geniul economic al sociologului, omului de litere, profesorului de etică şi teologului Mircea Vulcănescu. Acesta a fost şi un economist redutabil și, în această calitate, a fost subsecretar de stat la Ministerul Finanţelor, între 27 ianuarie 1941 şi 23 august 1944, în guvernarea Antonescu. Astfel, în perioada 1941 – 23 august 1944, România a reuşit să-şi răscumpere creanţe din străinătate şi să-şi procure, tot din străinătate, aur şi devize convertibile în aur de cca. 11 vagoane (din care 8 ½ din Germania). Ca urmare, stocul de aur al BNR s-a dublat, de la 13 ½ la 24 ½ vagoane. Secretul acestor performanțe a fost guvenul de tehnocrați impus dictatorial de mareșalul Ion Antonescu, șeful statului. Acesta a reușit să asigure nu numai prosperitatea economică României (fără termen de comparație cu vreuna din țările angajate în război, de o parte sau de alta) ci să trimită și ajutoare alimentare unor țări aflate în impas" (Miron Manega)

În situația critică în care se găsea țara la începutul anului 1941, generalul Ion Antonescu, Șeful Statului, instaurează dictatura militară *„apolitică, de apărare a țării într-un ceas greu, cu concursul tuturor"*, după cum a caracterizat-o Mircea Vulcănescu, scop în care a numit un guvern dictatorial, compus în cea mai mare parte din tehnicieni *„necunoscuți de el, aleși pe baza competenței lor tehnice"* […].

După eliberarea Basarabiei și nordului Bucovinei în vara anului 1941, la care s-a adăugat și preluarea administrării și exploatării economice a Transnistriei, în pofida continuării războiului împotriva Rusiei Sovietice

Prima preocupare a guvernului antonescian a fost asigurarea aprovizionării populației cu alimente și articole de primă necesitate.

Anul 1941 fusese un an secetos, astfel că recolta s-a dovedit a fi slabă. În agricultură se simțea și lipsa brațelor de muncă, inflația explodase, iar comerțul devenise raiul speculanților. Lipsa alimentelor de pe piață începuse să se facă simțită și datorită faptului că societățile germane colectau cereale direct de pe piață, fără niciun control.

Dificultățile privind aprovizionarea cu alimente a populației, datorate totalei dezorganizări a transporturilor, precum și prudența guvernului în ceea ce privește crearea unor rezerve pentru viitor, au dus, pe parcursul anilor 1941-1942, la raționalizarea consumului pâinii, cărnii, zahărului, la colectarea cerealelor în vederea raționalizării, la producerea pâinii cu cartof și mălai și la dezvoltarea industriei alimentare (producerea de conserve de pește, marmeladă, produse lactate, etc.).

Începând cu anul 1942 situația aprovizionării populației se revigorează, sunt înființate economate în toate județele, este pus la punct un plan de transport și repartizare coerent, ceea ce face să fie eliminată o eventuală criză alimentară, prețurile au stagnat, iar prin aplicarea Legii mobilizării agricole a fost rezolvată, în mare aprte, problema brațelor de muncă.

În plan economic, guvernul a aplicat politica economiei dirijate de către stat, așa cum afirma și definea conceptul, în 16 mai 1942, Vicepreședintele Consiliului de Miniștri, profesorul Mihai Antonescu: *„Economie dirijată însemnează, mai ales în vreme de război, luarea unor măsuri de răspundere și indicarea soluțiilor pentru producători, punându-se la îndemâna lor toate mijloacele pentru executarea programelor… Deci pentru fiecare fabrică trebuie să știm ce se lucrează exact din acest program, ca să-i cunoaștem producția”*. Ulterior, în 20 mai, în ședința Consiliului Economic cu reprezentanții industriei și comerțului, el afirma, în același registru: *„Nu facem producție socializată, nu facem producție etatistă; dar economia dirijată ar fi o simplă trufie dacă nu se transformă într-o datorie a statului ca să vă coordoneze eforturile și să vă substituie în anumite sectoare, prin intervenția statului, direct. Așa înțelegem, prin urmare, economia dirijată și această colaborațiune”*.

Încă de la începutul guvernării, Ion Antonescu și-a impus sarcina de a *„degaja statul de toate greutățile financiare și economice”* existente, prin: răscumpărarea cât mai mult a datoriei externe, răsumpărarea tuturor concesiunilor pe care le consideră nu numai păgubitoare, dar și dezonorante pentru România, revenirea în totala proprietate a statului român, a petrolului și răscumpărarea concesiunii chibriturilor.

Această politică a fost urmată întocmai de guvern, astfel că, în anul 1943, România reușise să readucă în patrimoniul național, prin Banca Națională, Telefoanele, să scoată Căile Ferate Române, total, de sub controlul

străin și să răscumpere toată datoria publică din Germania, Boemia, Cehoslovacia, Austria și Italia, datoria externă a României reducându-se astfel, cu 25%, în condiții foarte avantajoase pentru statul român.

la nivelul anului 1943, România să nu aibă niciun împrumut în afară *„unui singur credit în Germania, pentru dezvoltarea potențialului agricol al Neamului Românesc, acordat pe cinci ani, cu o dobândă de trei și jumătate la sută și fără nici-un comision luat de nimeni, ceea ce n-a mai existat nicăieri în lume; nimeni n-a mai adus pentru țara lui un credit pe termen așa de lung și o dobândă așa de mică”*. Mai mult, România se găsea, la sfârșitul anului 1943, în situația paradoxală, pentru o țară aflată în război și în care se simțea lipsa materiilor prime pentru industrie, de a încheia conturile sale cu conturi creditoare, astfel: Bulgaria – 61.000.000 lei; Croația – 112.000.000 lei; Elveția – 2.765.000 lei; Finlanda – 42.000.000 lei; Slovacia – 313.000.000 lei; Spania – 20.000.000 lei; Italia – 1.700.000.000 lei.

În anul 1943, România avea disponibile pentru export, după asigurarea nevoilor interne, conform stenogramei ședinței Consiliului Economic din 10 octombrie 1942, diverse produse, printre care: 1.200 vagoane ouă, 100.000 boi, 1.000 cai pentru tăiere, 30.000 porci, 200.000 oi, 460.000 păsări, 50.000 gâște, 500 vagoane păsări vii și tăiate, 10 vagoane miere, 100 vagoane nuci, 500 vagoane vin, 5.000 vagoane mere (din care 2.000 din Transnistria) […].

În contextul crizei alimentare provocate de război în Europa, în vara anului 1943, Consiliul Național al Femeilor Române, prin vocea președintei, Alexandrina Gr. Cantacuzino, solicită, în luna iulie, guvernului român, autorizarea acordării și transportului, în Franța, a unei cantități de 70 vagoane cu alimente, pentru ajutorarea copiilor *„unei țări care ne-a hrănit din punct de vedere spiritual și căreia îi datorăm toată solicitudinea pentru copiii ei în suferință”* […].

Odată demarată acțiunea de întrajutorare, guvernul francez își arată, prin intermediul Legației Franceze la București, mulțumirile și sentimentele de prețuire față de România. Astfel, în 5 octombrie 1943, Paul Morand, ambasadorul Franței în România, într-o scrisoare adresată Mareșalului Antonescu, precizează: *„Nu aș putea să vă spun destule, Domnule Mareșal, cât va fi Guvernul meu de sensibil la acest frumos gest care reprezintă profunda prietenie dintre cele două țări. În situația gravă în care se află, francezii găsesc un mare echilibru la gândul că românii știu, într-un mod delicat și generos, să-și manifeste dorința de solidaritate”* […].

Transportul a fost executat în trașne, ajutorul constând din: 5 vagoane zahăr, 20 vagoane mazăre, 25 vagoane grâu, 2 vagoane marmeladă, un vagon bomboane, 4 vagoane untdelemn, 10 vagoane porumb, un vagon unt, un vagon fructe uscate, un vagon paste făinoase, totalizând 700 tone, la care s-au adăugat 3 vagoane încărcate cu colete alimentare reprezentând darul personal al profesorului Mihai Antonescu pentru profesorii facultăților de drept din Paris, Bordeaux și Marseille, astfel: 356 colete pentru profesorii Facultății de Drept din Paris și familiilor lor, 344 colete pentru cei din Bordeaux și 347 colete pentru cei din Marseille. Separat, tot din partea lui Mihai Antonescu, au fost trimise 12 colete rectorului Universității din Paris, (Gilbert Gidel) decanului Facultății de Drept din Paris (Georges Ripert), profesorilor Jules Basdevont, Georges Scelles din Paris, de Martonne, Marc Reglade, Paul Valéry, profesori la College de France, Prince de Broglie, de la Sorbona, Jean Jacques Chevalier, profesor la Facultatea de Drept din Paris, P. Renouvin, profesor la Facultatea de Litere, Raoul Genet, profesor la Facultatea de Drept din Marseille și Consulului României la Paris, Emilian Pavelescu.

De asemenea, din documentele emise de Societatea de transport Schenker, reiese faptul că, în data de 11 decembrie 1943, au fost expediate din stația București-mărfuri, încă un număr de 37 vagoane cu cereale

Concomitent cu ajutorarea Franței, România a acordat ajutoare pe parcursul anului 1943 și prima jumătate a anului 1944, atât populației înfometate a Greciei, cât și Vaticanului. Astfel, Guvernul României a aprobat și expediat, în 25 decembrie 1943, Greciei, o cantitate de 30 tone de alimente constând în: 6.000 kg paste făinoase, 4.000 kg legume în borcane, 1.000 kg marmeladă în borcane, 5.000 kg zahăr, 2.000 kg miere, 4.000 kg făină, 3.000 kg griș, 5.000 kg săpun […]. În luna ianuarie au mai fost expediate încă 10 tone de alimente, drept dar personal al profesorului Mihai Antonescu, pentru profesorii Universității din Atena. Din raportul lui Radu Arion, însărcinatul cu afaceri al României la Atena, reiese faptul că România a ajutat de mai multe ori Grecia în perioada războiului *„prin nenumărate transporturi de alimente prin calea ferată, cu mijloace de transport într-adevăr, foarte grele. Punându-se deasupra oricărui interes economic sau politic, guvernul român, luând în considerațiune amiciția ce a legat întotdeauna și leagă România de Grecia și tragedia umană din Grecia, a ajutat în continuare, din greu, poporul grec”*.

În același timp, Guvernul României a primit aceeași solicitare și din partea Comitetului Internațional de Cruce Roșie, prin delegatul său, Charles Kolb, solicitare concretizată prin trimiterea, în Grecia, a unei noi tranșe de alimente cuprinzând: 5.000 kg fasole, 3.000 kg zahăr, 20.000 kg făină albă, 500 cutii cu lapte condensat și un vagon pentru Muntele Athos, din partea Mareșalului Antonescu, asta în condițiile în care România era supusă masivelor bombardamente aeriene ale Puterilor Aliate, iar frontul se apropiase de teritoriul României. În plus, la începutul anului 1944, în 15 ianuarie, Nunțiatura Apostolică în România, prin Nunțiul Apostolic Andreea Cassulo, solicită Guvernului Român ajutorarea cu alimente a Vaticanului. Drept urmare, au fost aprobate, spre expediere către Roma: 1.000 kg lapte condensat, 1.000 kg zahăr, 2.000 kg untdelemn, 2.000 kg legume conserve, 1.000 kg miere, 1.000 kg săpun, 1.000 kg orz, 1.500 kg conserve de fructe și marmeladă, 1.000 kg paste făinoase, 1.000 kg biscuiți și 500 kg pateu de gâscă. Pe lângă alimente, România a dăruit Vaticanului și 4 vagoane cu combustibil, din care două cu benzină de automobil și două cu motorină, livrate de „Societatea Româno-Americană S.A.”, cantități care, din păcate, deși trimise încă din luna ianuarie, nu au mai ajuns la destinație, Guvernul Român fiind înștiințat, în 8 iunie 1944, de către Societatea Schenker & Co., că cisternele au fost reținute în Gara Bologna (Roma fusese ocupată de trupele aliate) și predate, din ordinul Comandamentului German din Italia, Firmei AGIF-Bologna, care urma să achite costul produselor primite, însă, survenind starea de război între România și Germania, legăturile comerciale au fost întrerupte cu Italia, litigiul comercial rămânând în suspensie. Datorită schimbării regimului politic și militar din România în urma actului de la 23 august 1944, cheltuielile rămase restante, urmare a ajutorării Franței, Greciei și Vaticanului, au căzut în sarcina Guvernului Sănătescu […].

Sursă: http://muzeulmarinei.ro/ (fragmente), via „Certitudinea nr. 198

Autor: Dr. Marin Voicu

Despre autor

editor